

Universitätsbibliothek Paderborn

**Res Gestae Illvstrissimo-||rvm Martyrvm, Con-||fessorvm
Atqve Sancta-||rvm Virginvm ...**

Eorvm Praecipve, Qvae Per|| R. P. L. Surium sex Tomis comprehensae
sunt:|| et nunc restrictis verborum ambagibus ... ad ... D.|| Caesaris
Baronii Chronogiam|| digestae ac in quatuor Tomos distributae

Lippeloo, Zacharias

Coloniae, 1595

VD16 ZV 18288

S. Augustini Episcopi & Confessoris.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-43699](#)

Cuius l^exⁱsione ad dolorē lachrymasque com-
muni. Aldelmus, toto corde ad Deum conuersus
in nequa-
o cuna leu-
s & ab ami-
citatiam cu-
episcopad
is iter habe-
rent habiu-
concepsu-
durante ve-
niente nautas in
lloco prefederat. Deinde plenus dierum & san-
autem pra-
i verfarentur,
sum in even-
t. Ille vero
anda ope fa-
e suo pellit,
posuit, can-
pulerunt.
nasteria, quae
um fuit con-
i collari, in
domitor fide-
in fonte, et
ui fons ab ea
rimo fringi-
us & psalmi
s iter habe-
ferebat, que-
rtes casu-
trime esse
x, co se scie-
aperto que
ini nequa-
o cuna leu-
s & ab ami-
citatiam cu-
episcopad
is iter habe-
rent habiu-
concepsu-
durante ve-
niente nautas in
lloco prefederat. Deinde plenus dierum & san-

notus Aldelmus, toto corde ad Deum conuersus

preces fudit, impartitaque benedictione & iumento. Miraculū.

Sanctitatem & altari integritatem restituit. Fer-

ur autem hoc altare in prouincia Somersetana,

iamnum rupturæ eius vestigia, in miraculi me-

noriam referuare.

Tandem verò Vestfaxoniam plaga episcopatus,
duas parœchias distributus est, præfectusque est
Daniel VVintoniaæ, Aldelmus verò apud Schire. Fit Episco-

pus.

Jungiam Heddæ episcopo subrogatus est, qui vtri-

pus.

Obitus eius

lunij: & in monasterio suo Meldunensi magno

hono^re tumulatus est. Decessit autem è vita

anno Domini 709. postquam annos quatuor supra

tempora Abbatis, & episcopatus munere, quatuor

annos suisset. Porrò eluxit in viro hoc præcipuum

sodam religionis argumentum, & præstantis e-

ditionis indicium, quod præclaris scriptorum

rum monumentis, posteris omnibus testatum

est.

ITA S. AVGVSTINI EPISCOPI ET
Confessoris, qui missus à B. Gregorio Papa, primus
Anglorum genti Christi Euangelium predicauit. ex
Iuge est per venerabilem Bedam. Migravit ex hoc Lib. i. cap. 22
sculo anno Domini sexcentesimo nono.

Nno ab Incarnatione Domini quingentesi- Maij 26.

A anno 92. Gregorius eximia pietate ac religi-
one vir, anno Imperij Mauricij decimo, ad
Ecclesiæ regimè summumq; honoris cul-
men electus est: qui gentis Anglorum salutis mi-
cro flagrans desiderio, anno eiusdem Imperato-

ris quartodecimo, Anglorum verò in Britanniam aduentus centesimo quinquagesimo, misit seminandi Euangelij causa, in Angliam Augustinū ieiungi pierate & eruditione virum cum alijs non pacis præcipuis Christianæ militiae athletis: ut gentem illam omiserrima dæmonū seruitute in Christi libertatem vindicarent. Sed ut primū acermente Pontificis mandato obtemperatē opus aggressi sunt, ita pōst, cūm itineris aliquanulum consecissent, turpi formidine vieti, domum potius redire, quām barbaram feramque gentem, si auissimo Christi iugo subdere, decreuerunt. Nemora, Augustinum quem Pontifex Gregorius, si gente susciperentur, Antistitem eius constituerunt, Roman ad Gregorium cum supplicatione remittunt, ne peregrinationem tam incertam, tam periculosa, & estitu formidabilem subire cogentur. At Pontifex, ut erat vir animo maximo, & insigni in Deum fiducia, literis non minus amittere quām piè ac religiosè scriptis, inanem illum timorem eis ademit: hortatusque ut confenseret diuina ope consisi, prouinciam susciperent, efficit, ut sua confirmatione roborati ad opus diligeni verbi intrepide redirent. Itaque Augustinus, religioso agmine, numero ferè quadraginta Hispanus, Christiana signa in Britanniam inculit: & Eadberto regi aduentus sui caufam, per idoneos interpres, significauit. Rex autem qui iam ante multa de Christianæ religionis præstancia considerat, (habebat enim coniugem Christianam, Bertham nomine, quæ famam monij ei alligauerat, ut cum episcopo suo inhardo inuiolatam fidei & religionis suæ libertatis coepit,

S. Gregori-
us nutritantes
confirmat.

Britanniam
m̄isit semi-
gustini insi-
is non pau-
etis: ve gen-
ute in Chri-
mūm alacri-
tes opus ag-
iquantulum
domum po-
gentem, su-
uerunt. Nec
regorius, si a
constituent
atione remu-
tam, tam pe-
bire cogere
maxima, &
minis am-
nanem illum
ut confinante
cipent, effe-
ad opus di-
Augustinuse-
raginta fina-
intulit: & E-
, per idem
n qui iam an-
prastantia
Christianam
quæ fama
vincula man-
opo suo lud-
is suæ liberta-
m conseruaret) in Insula Tanetos commodum Insula Ta-
nis manendi locum eis assignauerat, donec ha-
ec cum suis consilio, quid eis faceret, statue-

Pot dies igitur aliquot, Rex honorifice septus
mitatu, ad Insulam venit, residensque sub dio,
Augustinum curu socijs ad suum ibidem colloqui-
n adcessi iussit. Cauerat enim, ne in aliquam do-
cum ad se introirent: vetere usus augurio, ne su-
euenuo suo, si quid maleficæ artis habuissent,
superando deciperent. At illi non dæmonia-
led diuina virtute prædicti, Crucem pro vexillo
gateam, depictingamque in tabula Salvatorisima-
ment ferentes, litanias canebant, & pro sua, simul
trumque, propter quos & ad quos venerant, sa-
cra zeterna, supplices Domino preces fundebant.
anque iubente rege, de vna in Deum fide & reli-
xane & de præmijs cælestis gloriæ, omnibus Chri-
tutoribus constitutis differer incepissent; rex
miratione captus: Pulchra quidem, inquit, sunt
vobis & promissa, quæ assertis: sed quia noua &
altera, non possum his assensum præbere, relictis
que tanto tempore, cum omni Anglorum gente
mani. Verum quia ab omni vos fraude doloque
nos video, nolumus vobis molesti esse; quin
diximus benigno fauore prosequentes, quæ victui
ne nec prohibemus, quin omnes, quos potestis,
dixit rex, mansio[n]em eis in Dorouernensi ciui-
tate, totius Imperij sui metropoli, assignauit.
Augustinus igitur, hac regis beneficētia inuita-
to[m]a mente, cum suis in opus Euangelij incum-
cepit. Et primum quidem ieiunijs, vigilijs,

Zz 4   preci-

Augustino
fit copia præ
dicandi.

precibusque assiduis, diuinum numen propitium habere studuit. Inde se incredibili mentis ardore paratu ostendit, pro Christi sanctissima religione, necem & cruciatum, si ita opus fuisset, oppere. Quid mora? Nonnulli, perspecta tanta virtute & omnium salutis desiderio, Christo crediderunt, seseque aquis lustralibus, ab omnibus delictis mundatos, ad parem vita innocetiam totis verbis sanctandam excitarunt.

Templum
S. Martini
vetustum.

Rex Edelbertus credit.

Item alij multi.

Erat non procul ab ipsa ciuitate templum, ab ipso Romanis Britanniam olim incolentibus, extridu S. Martino sacrum, in quo Regina precibus & religionis Christianae mysterijs operam dabant. In hoc ergo, cum Augustinus cum suis rem diuinam frequentaveret, & statim solenibusque ceremoniis diuinorum beneficiorum ac munerum ampliacionem in oculis & aspectu omnium constitueret, luculenter intersem de religione Christiana discuteret, ipsum tandem regem inter alios Christianos inflamauit, sanctissimisque disciplinis ita illuminauit: ut paucis post diebus multis cum lachrymatis insigni pietatis significatione sacris aquis sanctificandum commiserit. Cuius exemplo alii mox provocati, certatim ad salutarem fontem configuerunt. Quorum fidei & conuersioni ita congratulauit rex esse perhibetur, ut nullum tamen ad Christi causa suscipienda cogeret, sed tantummodo credentes arctiori dilectione quasi concives sibi regalestis amplecteretur. Didicerat enim a doctrina auctoribusque sue salutis, voluntarium sacrificium, non vi mala coactum, ab hominibus enim neque vim mentibus inferendam, sed voluntate ad studium verae religionis allici & invitare bere.

Interea Augustinus foelicibus hisce initij gau-
sus plurimum, venit Arelatem, & ab Archiepisco-
po eiusdem civitatis Aethereo, iuxta voluntatem,
S. Pontificis Gregorij, Archiepiscopus genti An-
glorum ordinatus est: reuersusque in Britanniam,
misit continuo Romam Laurentium presbyterum
& Petrum monachum, qui Pontificem rerum om-
num, quæ propicio Christi numine, gesta fuerant,
anteriorē rediderent.

*S. Augustinus in Archi-
episcopus.*

Tum verò Gregorius, cùm esset studio Christia-
ne propagandæ vehementer incensus, S. Gregorij
nunsios sacerdotes, pietatis opinione præstan-
tibus, in illam regionem misit, ut communibus ope-
reos, qui nondum erant lustralibus aquis expiati
Christi fidem perducerent: & eos qui iam Chri-
stionem dederant, clariore disciplina confirmar-
ent. Misit præterea sacras vestes & vasa, & codi-
cilians, sanctorum etiam reliquias, aliaque ec-
clesia ornamenta plurima, ut ijs omnium animos
vix studio Christiane pietatis incenderent.

*Vide studiū
Pape ad An-
glorum gen-
tem.*

Atvero Augustinus, vbi in regia ciuitate, episco-
pali fultus auctoritate, consedit, Ecclesiam, quam
di Romanorum antiquorum fidelium opera fa-
tum fuisse didicerat, recuperauit: & legitimis sa-
cra, à dæmonum cultu expiatam, Christo Saluato-
re consecrauit. Insuper monasterium, non procul
ad Christi modò cre-
sibi regna-
tia doctoriu-
m sacrifici-
bus expon-
ed voluntate
& inuitata de-
lachrymata
aquis se em-
alij morte-
n configen-
congrauit
ad Christi
modò cre-
sibi regna-
tia doctoriu-
m sacrifici-
bus expon-
ed voluntate
& inuitata de-

Zz s stinei-

VITA S. AVGVSTINI

730

Augustinei-
stineizat, id est, robur Augustini appellatur, con-
pat locus in
Anglia unde
dictus.

uocavit. Vnde autem locus ille nomen istud forni-
tus sit, non erit abs re, latius explicare. Britones
nim, præter alia plurima vnitati ecclesia contra-
ria, Paschæ diem à quarta decima usque ad vigili-
m Lunam obseruabant: neque poterant villi
vel monitis vel rationibus vel precibus ab ea teme-
ritate deduci & persuaderi, ut sese ecclesiæ, cum
per orbem diffusa, accommodarent. Vnde Augu-
stinus ne quid intentatum relinqueret, quo labo-
riosæ ac longæ disceptationi finem imponeret, ho-
minem quandam oculorum lumine orbatum ad-
duci præcepit: statuitque ut quæ pars precibus suis
misero lumen restitueret ea demùn certaminis
palmam obtineret. Hac conditione tamquam
tam iusta proposita, aduersarij licet inititi com-
euere, & ægrum nequicquam restituere coani-
tandem ab inutili ministerio cessauere. Post quo
Augustinus iusta necessitate compulsus, genuæ ad
Deum flexit, preces fudit, & tandem diuinam clo-
mentiam pro cæco exorauit, Britonesque deduci-
re notatos egregiè confudit. At illi confitentes
non ignorare Augustinum optimis rationib[us] ul-
xum errorem confutasse: non possetamen ab quo
suorum consensu priscos mores penitus abdicare.
Postulabant igitur, vt secundò episcoporum con-
cilium indicaret, in quo ea controueria sopiri pos-
set. Accidit interim ut septem Britonum episcoporum
alijque prudentiæ opinione præstantes viri advo-
candum ituri, primò ad quandam anachoretam in
Etitate & prudentia celebrem diuerterent, eiāque
sententiam ea de re sedulò consuluerent. Is vero
respondisse fertur: Si quidem Augustinum misere-
humilemque & timore Domini repletum inveni-
mus,

Augustinus
excum illu-
minat.

latur, con-
istud for-
Britones.
esix contra-
ue ad vige-
terant vilis
s ab ea tem-
lesiz, eum
Vnde Augu-
r, quo labo-
poneret, ho-
borbarum ad-
precibus suis
certamini
e tam agit,
in iuncti conti-
ruere conti-
re. Postqua-
is, gressu ad
diuinam cle-
elque deduc-
confiteuntur
ationibus su-
amen ablo-
itus abdicat
coporum con-
fia sopiri pos-
num epilope
es viri ador-
choretan in-
erent: enig-
stium min-
letum inven-
tum.

rene, ineunte illum sequentur: eiusquo
traditiones haud secus ac de cælo missas amplecten-
tentur. Sin autem hominem elato animo & su-
perbia eumidum cognoscerent, eum negligenter
enique sermones tanquam pestiferos execraren-
tur. Atque ut huius rei certissimum possent habe-
re indicium, monuisse fertur: ut diligenter pro-
ficierent, quo ipse prior Synodi locum ascende-
ret. Et siquidem illis appropinquantib. assurget,
nihil dubitarent, quin ipse verus Christi famulus
ad eorum salutem procurandam missus esset. Sin
vitem assurgere negligenter, eum vicissim sperne-
rente nulloque prorius honore dignum iudica-
rent.

His ita constitutis accidit ut illis aduentanti-
Britones eō
ius Augustinus in sella federet. Quod illi viden-
temnunt Au-
tibz notantes, cunctis, quæ dicebat, summa con-
ventione contradicere laborabant. Augustinus au-
tem cum cerneret eos pertinaci mente concordi-
me ecclesiæ proscindere minitans dixisse perhibe-
tur, quod si pacis & unitatis studia accipere nollēt,
bellum ab hostibus acciperent, & quia viam vitæ
Anglorum nationi prædicare recusabant, ab eadem
gente penas tanto sceleris dignas reciperent. Nec
fellicet sanctissimi viri multò antè prolata senten-
ta: siquidem Edelfridus rex collecto grandi exer-
ciu tantam in ea gente stragem edidit, vt præter a-
los viresque sexus homines, monachos mille du-
centos, qui omnes in monasterio Bæncor manuum
barum labore victimum queritabant, crudeli inter-
Monasteri-
um Bæncor.

Anno Dominicæ Incarnationis sexcentesima quar-
to Augustinus Britannorum Archiepiscopus duos
antisti-

732 VITA S. QUADRATI

antistites Mellitum & Iustum ordinavit, quibus etiam pro sua benignitate possessiones necessarias assignauit. Post quę vir sanctus plenus dierum bonorumque operum lætus ex carcere corporis huius ad celos migravit. Cuius corpus in Ecclesia monasterij ab eo edificati beatis Apostolis Petro & Paulo sacra sepulture est.

Obitus viri sancti.

In lib. de Vi
ris Illustrib.

VITA B. QUADRATI ATHENIENSIS
Episcopi, Apostolorum Discipuli, per D. Hieronymum presbyterum scripta.

26. Maij.

Quadratus Apostolorum Discipulus, Publio Athenarum episcopo ob Christi fidem martyrio coronato, in locum eius substitutus, & Ecclesiam grandi terrore dispersam, fide & industria sua congregat. Cumque Hadrianus Athenis cagisset hyemem, inuisens Eleusinem, & omnibus ne Graciæ sacris initiatius dedisset occasionem his, qui Christianos oderant absque præcepto Imperatoris vexare credentib. porrexit ei librum præligione nostra compositum, valde utilem, plenariae rationis & fidei & Apostolica doctrina dignissimum & antiquitatem suę ostendens, atque rimos à se visos, qui sub Domino varijs in India oppressi calamitatibus sanati fuerant, & qui a mortuis resurrexerant.

Liber à S.
Quadrato
compositus

VITA S. BEDAE PRESBYTERI ANGELICI ex Trithemio Abate, Lib. 3. cap. 155. De Viris Illustribus. Sigebertus eum obijisse scribit anno Domini 731. Trithemius vero 33. anno etatis sue 71. Leone Imp. Consule Baronium in notat hos annos.